השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה עב.

ו)ולא ניתן להישכון. ולא מחייב להחדורה להאי ישראל דהא ממיל עליה: **אמאי נהרג.** הא לא קניא לה גזילה וכל היכא דאיתא של ישראל היא: ומשני האי דנהרג **משום לעריה דישראל** ז): **ומאי לא ניתן להישכון.** הא לא שייך ביה היישכון דמיון דעובד כוכבים לא קנייה דישראל היא: **אינה כאורס היישכון.** כלומר ה"נ קאמר אינה כתורת שום גזילה דעובד כוכבים דכל היכא דאיתא דמרה היא. וה"ה לשוה פרוטה והאי דנקט פחות לאשמועינן דנהרג עליה: **אלא ש"מ משיכה קונה.** הלכך קנייה קמא והדר קנייה האי ונהרג על שגזל. ולא ניתן להישכון דישראל דוקא פחות משוה פרוטה דישראל ממיל ולא מיחייב עובד כוכבים לאהדורה: **לך מוכיננא לה.** וקנו מיניה בקנין: **והא לא פסק.** לאשון דמיס ולא סמכא דעתיה אקנין דסבר אם ילקה לאחור יכה עליו בדמים: **דמיו אסורין.** אלמא לא קנייה משיכה משום דלא פסק קודם לכן הלכך קנין נמי לא מהני: ה"ג **מאי הוי עלה מאי הוי עלה דדאמרן.** קמא בלשון בעיא ומתרא בלשון תימה: **דלמא.** מהכא לא פשטינן לקנין דעלמא והכא משום מומרא דיין נסך שאני דאמירו רבנן למימר דלא קניא משיכה בלא פיקוח אבל בעלמא קני: **משך חימנו חמריו ופועליו.** הרי שהיה מביא חמריו טעונין פירות ופועליו נושאים בכתף ומשכה מכירו ממנו והכניסן לתוך ביתו (ב) לאו משיכה שאין משיכה קונה בבני אדם ופירות כל זמן שהן עלייהו לא קנה: **א) כין פסק.** דמיס אחרי כן: **עד שלא פסק ב).** כלומר כל זמן שלא פסק יכול מוכר לחזור בו דביתו לא עדיפא ממשיכה ומשיכה גופא לא קניא אלא אם כן פסק אבל מדד ופסק או פסק ומדד קניא ליה ביתו ולא בעי משיכה: **פרקן והכניסן לתוך ביתו פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור בו.** דאע"ג דלא מדד כיון דפסק קניא ליה רשותו במשיכה ג): **מדד עד שלא פסק שניהם יכולין לחזור בו.** כל זמן שלא פסק דמדידה לא מהניא מידי ורשותו לא קניא עד דיפסוק. אלמא משיכה בלא פיסוק לא קניא: **קנה קמא.** דהא פסק וקנו מיניה: **ווי אנסוהו.** זה שנתן לו מלה ועשרין אנסו למוכרה וכל כמה דלא יהבו ליה כולי האי לא הוה בדעתיה לזבוניה ואיהו אי מזבינגא ליה בשוייה קאמר ליה והא לא זבנה מדעתיה אלא בעל כורחיה: **א"ל כדשיימי בחלפא.** מזבינגא לה מיהלך. כיון דנקט לישנא דשומא ונקט תלתא שהן ב"ד סתם לתורת דיינין נמח ואפילו תרי מגו תלתא שמין אותו ואם שניהן חולק על השנים אזלינן בתר רובא: **דאמרי כי הלפא.** לשון זה לאו בתורת דיינין נמח ולאמירת שלשתן נתכוון: **כדשיימי בארבעה.** כיון דנמח לדעות להרכות דעות יותר מכדי ב"ד ולאי לאו לתורת דיינין נחית ולא אזלינן בתר רובא עד דאמרין כולהו דאי חולקין מאי אהנו ליה דעות: **מתני' משך.** טרייטו"ר מלמעלה פיו רחב ומלמטה נקב ד)קלר ומושיבין אותו על פי גלומית של לוקחין שפיהן לר ושופכין היין מן המידה לתוכו והוא יורד לתוך הגלומית: **אם יש בו.** בשולי המשפך: **עככה יין.** מקום שמתעכבת שם טיפת יין: **אסור.** לפי שנשאר שם מן היין שמדד לתוך גלומיתו של עובד כוכבים. וגמרא [ע"כ] מפרש דהוא עכבת יין דמשפך במאי מיתסרא: **המערה מכלי אל כלי אם שעירה ממנו מותר.** וגמרא [שם] מפרש בעובד כוכבים המערה ואילטרין לאשמועינן את שעירה לתוכו אסור משום כחו והעליון מותר דלא גזור רבנן בכחו למיסר ההוא דגוואי: **גמ' הנצוק.** קלוח ליטר הבא מלמעלה למטה בזקיפה כמרזב של גגין: **קטפרס.** מיס הבאין מלמעלה למטה דרך מדרון של תל גבוה זקוף: **ומשקה טופח.** ואין בו טופח על מנת להטפיח שאם טפח בהן בידו לא יעלה בה משקה שיוכל להטפיח דבר אחר: **אינו חיבור לא לטומאה.** אם משקין תלושין הן ונגע טמא בתחתון העליון טהור וכן לענין משקה אפילו במקום חלק משקה מכאן ומכאן ומשקה טופח בחמצע ונגע טמא במשקה ד) משקין שמכאן ומכאן טהורין ואע"פ שמחוברין לו: **ולא לטהרה.** גממית שאין בה חרבעים סאה ונגוף או קטפרס או משקה טופח מחבר לגממית זו מקוה שלם אינה מיבור והטובל בגממית לא עלתה לו טבילה: **האשכולן.** ביקוע ארץ מליחה שנתבקעה ונקוו שם מים חיבור לטומאה ולטהרה: **ליין נסך.** שהמערה מכלי כסר ליין נסך נאסר אף מה שבכלי העליון דרך נצוק: הא

ומאי לא ניתן להישכון דאינו בתורת הישכון אי הכי אימא סיפא אבא חבירו ונטלה ממנו נהרג עליה בשלמא רישא משום דצעריה לישראל אלא סיפא מאי עביד אלא ש"מ משיכה בעובד כוכבים קונה ש"מ ההוא גברא דא"ל לחבריה אי מזבינגא לה להא ארעא לך מזבינגא לה אזל זבנה לאיניש אחרינא אמר רב יוסף ב)קנה קמא א"ל אביי והא לא פסק ומנא תימרא דכל היכא דלא פסק לא קנה דתנן ג)המוכר יינו לעובד כוכבים פסק עד שלא מדד דמיו מותרין מדד עד שלא פסק דמיו אסורין מאי הוי עלה [מאי הוי עלה] כדקאמרינן דלמא חומרא דיין נסך שאני ת"ש דאמר רב אידי בר אבין עובדא הוה בי רב חסדא ורב חסדא בי רב הונא ופשטיה מהא ד)דתנן ג)משך חמריו ופועליו והכניסן לתוך ביתו בין פסק עד שלא מדד ובין מדד עד שלא פסק לא קנה ושניהן יכולין לחזור בהן ה)פרקן והכניסן לתוך ביתו פסק עד שלא מדד אין שניהן יכולין לחזור בהן מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן ההוא גברא דאמר ליה לחבריה אי מזבינגא לה להא ארעא מזבינגא לך במאה זוזי אזל זבנה לאיניש אחרינא במאה ועשרין אמר רב כהנא קנה קמא מתקיף לה רב יעקב מנהר פקוד האי זוזי אנסוהו ו)והלכתא כרב יעקב מנהר פקוד א"ל כדשיימי בתלתא ז)אפילו תרי מגו תלתא (א) כדאמרי בתלתא ח)עד דאמרי בתלתא כדשיימי בארבעה ט)עד דאמרי בארבעה וכ"ש היכא דא"ל כדאמרי בארבעה א"ל כדשיימי בתלתא ואתו תלתא ושמוה וא"ל אידך ליתו תלתא אחריני דקים להו טפי אמר רב פפא דינא הוא דמעכב מתקיף לה רב הונא בריה דרב יהושע ממאי דהני קים להו טפי דלמא הני קים להו טפי י)והלכתא כרב הונא בריה דרב יהושע: **מתני'** יא)נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחזר ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם יש בו ב)עכבת יין אסור ג)המערה מכלי אל כלי את שעירה ממנו מותר ואת שעירה לתוכו אסור: **גמ'** תנן התם ד)הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה האשבורן חיבור לטומאה ולטהרה אמר רב הונא ה)נצוק וקטפרס ומשקה טופח חיבור לענין יין נסך אמר ליה רב נחמן לרב הונא מנא לך הא אילימא מדתנן הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה לטומאה ולטהרה הוא דלא הוי חיבור הא לענין יין נסך הוי חיבור אימא סיפא האשבורן חיבור לטומאה ולטהרה לטומאה ולטהרה הוא דהוי חיבור הא לענין יין נסך לא הוי חיבור ו)אלא מהא ליכא למשמע מינה תנן נטל את המשפך ומדד לתוך צלוחיתו של עובד כוכבים וחזר ומדד לתוך צלוחיתו של ישראל אם

ומאי לא ניתן להישכון. פ"ה (ג) דלא שייך ביה היישכון וכל היכא דאיתיה לישראל איתיה כרשותיה דישראל ומיתה הרי ישראל נמי לא קנה הגזילה ואפ"ה איתיה בתורת היישכון דכתיב והשיב הגזילה וגרלה דה"פ מאחר שאין חיוב בה רק משום לעריה דישראל אמאי הולרך לומר ולא ניתן להישכון פשיטא וליכא מ"ד שתהא השבה שייכא ביה ואע"ת לאמאי דפרש"י לעיל דקאמר דמשיכה קונה בעובד כוכבים לכולי עלמא היכא דליכא זחי כגון במליאה ובמתנה מאי פריך ומאי מייתי דאיה מגזל למקח וממכר וי"ל דס"ל דאי אינה קונה בעובד כוכבים במקח אף בגזל נמי לא תקנה דלא דמיא למליאה ומתנה דבהיתירא אתי ליהיה אבל גזל דבאיסורא אתי ליהיה אי לא מהני משיכה במקח לא מהני אף בגזל:

אם

עין משפט נר מצוה

קטז א מיי' פ"ט מהל' מלכים הלכה ט:
קי ב מיי' פ"ח מהל' מכירה הלכ' ז סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רו סעיף ג [דלא קנה קמא וכן הוא בפירוש הגה"ה מאיי]:
קיא ג מיי' שם פ"ד הלכ' יג סמג עשין פב טור ש"ע ח"מ סי' ל סעיף ח:
קיב ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף ז:
קיג ה מיי' שם פ"מ הלכה ז סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רו סעיף ג [וכרב אלפס כ"כ פרק ז דף ח.]:
קיד ו ז מיי' שם הלכ' ח טוש"ע שם סעיף כ:
קטו ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף נ:
קטז ט מיי' שם טוש"ע שם פ"ד [וסי' קנ סעי' נ] [וכרב אלפס שם]:
קיז י מיי' פ"ב מהל' מאכלות אסורות הלכה יג סמג לאוין קמח (טור י"ד סי' קכה):
קיח כ מיי' שם הלכ' יב סמג שם טוש"ע י"ד סי' קכו סעיף ה:
קיט ל מיי' פי"ז מהל' טומאת אוכלין הלי' ג והלכה ה:
קכ מ מיי' (פי"ג) [פי"ב] מהל' מאכלות אסורות הלי' יב סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קכו סעיף ג:

הגהות הב"ח

(א) נמ' כדאמרי בתלתא. נ"ב עיין בתוספות ס"ק דסנהדרין דף ו בד"ה ביעלום: (ב) רש"י ד"ה משך וכו' לתוך ביתו דלאו משיכה היא שאין: (ג) תוס' ד"ה ומאי וכו' ס"ה הא לא שייך ביה היישכון דכל היכא וכו' והשיב את הגזילה וכו' פשיט' דליכא למ"ד שתהא:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה בין פסק דמיס אחרי כן. נ"ב ל"ע מאי כמי כוה וכלשון הרשב"ם ז"ל בב"ב אינו:

לעזי רש"י

טרייטו"ר [אינטונדידו"ר]. משפך.

מסורת הש"ס

א) לעיל עח., ב) ל"ל בתוס', ג) ב"ב פה:, ד) [בירושלמי איתא עקבת בקו"ף ועי' תוי"ט], ה) טהרות פ"ח מ"ט ועיין מז., ו) [ברכות כה. וש"נ], ז) מכלן שייך עוד לעמ' הקודם, ח) ע"ב שייך לשם, ט) [נדפס יפן הגי' מדד. כלומר כל זמן שלא מדד לא קנה פיסוק דהא ליכא משיכה ומיתו נמי לא קניא דהא עודן עליהם: כין מדד. דהשתא קניא ליה חלילו: עד שלא פסק כו'], י) [מהשיכה זה בגמרות כה: רש"י ד"ה אלכסנדרים פי' תרוכן וקלרין במקום חרוסים ותרין], ל) [משקה טופח רש"ש].

מוסף רש"י

בין פסק עד שלא מדד. אם כאו לחזור קודם מדידה יחזרו, דכמאי נקנה, לא משיכת הבוחה יש ולא רשות לוקח יש, דעדיה על לוגרם ולא הוחתו לרשותו שהרי לא פיקון, דמיומה פיסא דקתני הה פיקון מכלל דרשא בלא פיקון אלא הכנסה בעלמא, שמבכן והכניסן לתוך ביתו קתני, והך משיכה לאו משיכה היא לקנות, שהרי האדם הוא מוסך ומשיכת אדם טעון פירות לא מהניא לקנות אם הפירות עד שיתעבר הפירות עליהן (רשב"ם ב"ב פ"ה). ובין מדד. דהוחתו לרשותו, עד שלא פסק, אם כאו לחזור קודם פיסוק חחרין, אע"פ שהיתה עתה בשעת מדידה ברשותו לוקח וכבלי לוקח דלא קניא רשותו קודם פיסוק, ואפילו משיכה קודם פיסוק לא מהניא, דכתפרס לקמיה דלא סמכא דעתיה לא דמוכר ולא לוקח, שהמוכר אמא יפסוק דמיהן יקרים יותר לו הלוקח יפלם כחל יותר, ומתני דקתני משך ולא מדד קנה, כשפסק קודם משיכה (שם). פרקן. כין מוכר כין לוקח והכניסן לרשותו, דיש כאן הנאה ברשות לוקח, יש כאן חילוק, ואע"ג דהבך הכנסה לא קנה משום דלא פסק, אהני לבי פסק בחר הני דקניא ליה רשותיה ואין יכול לחזור אפילו קודם מדידה, דכשעת פיסוק קניא ליה רשותיה ואין כלוי של מוכר מעכב עליו (שם פז:). מדד עד שאל פסק. לא קנה ריכולין לחזור קודם שיפסקו אבל משיפסוק קנה (שם). הנצוק. קילוח, הקטפרס. הר משופע שמדלזנו מחודד הרבה (גרסין פז:). לא לטומאה. כגון המערה מכלי טהור לכלי טמא ונצוק הקלוח מחבר משקה שני הכלים, אינו מיבור לטמא משקין העליונים, וכן הקטפרס אם הטבילו דרך דף הנתונים והתחתונים מחוברים לטומאה, אין העליונים טמאים, וכן אם היתה עגילה עגולה וכשני רלפיה משקין אחד טמא ואחד טהור ומשקה טופח מחבר, אינו מיבור לטמא הטהורים, וכן לטהרה לענין מקוואות, כגון שני מקוואות שאין באחד מהן ארבעים סאה ונצוק וקטפרס ומשקה טופח מחברן אינו מיבור (שם). אלא מהא ליכא למשמע מינה. דיהלאי מתני' לאו כולה דוקא אלא מדא מנייהו דוקא, או דשאל מי פיפא, ותנא אירך אמו ההוא ולא ידעינן כי מייהו דוקא דנגמר מניה (שבת קכא.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com